

Hurma Kütüğünün İnlemesi ve İlk Ezan

Peygamber efendimiz, Cumâ günleri mesciddeki Hannâne isminde bir hurma kütüğüne dayanarak, hutbe îrâd ederlerdi. Sonradan üç basamaklı bir minber yaptırıldılar. Resûlullah efendimiz ve Eshâb-ı kirâm (radıyallahü anhüm) bir Cumâ günü Mescid-i Nebî'de toplanmışlardı. Efendimiz, hutbe için yeni minbere çıktıklarında, eskiden dayandığı kuru hurma kütüğü, herkesin duyacağı kadar, hâmile deve ağlayışını andıran bir sesle ağlamaya ve inlemeye başladı. Bütün Eshâb-ı kirâm, hayret ederek bu sesi dinlediler. Fakat, ses bir türlü kesilmiyordu. Bunun üzerine Âlemlerin efendisi minberden indiler ve mübârek elleri ile kütüğü okşadılar. O anda, ağlama ve inleme kesildi. Kuru hurma kütüğünün, Peygamberimize olan bu muhabbetini ve aşkını gören Sahâbîler, göz yaşlarını tutamadılar. Bu hâdise ile ilgili hazret-i Enes bin Mâlik; "Mescid bile onun sesinden sarsıldı", İbn-i Ebî Vedâ'a da (radıyallahü anh); "Hurma kütüğü, çatlayıp yerinden oynadı. Resûlullah efendimiz gelip mübârek elini üzerine koydu da ondan sonra sustu" demişlerdir. Peygamber efendimiz; **"Nefsim yed-i kudretinde olan Allahü teâlâyâ yemin ederim ki, eğer onu okşamasaydım, bana karşı hasret ve hüznünden dolayı kıyâmete kadar böyle ağlayacaktı"** buyurdular. Sonra Resûlullah'ın emri ile hurma kütüğü gömüldü. Başka bir rivâyette şöyle bildirildi: Resûl aleyhisselâm kuru hurma kütüğüne dönüp; "İstersen seni bulduğun bahçeye vereyim. Tekrar dal budak sal ve eski hâline gel. İstersen seni Cennet'e dikeyim de Allahü teâlânın dostları meyvenden yesin" buyurdu. Resûlullah efendimiz, ona kulak verip şöyle dediğini duydular: "Beni Cennet'e dik ve benden Allahü teâlânın dostları yesin ve eskiyip çürümeyeceğim bir yerde olayım." Ağacın bu konuşmasını, Peygamber efendimizin yanında bulunanlar da duydu. Bunun üzerine Resûlullah efendimiz, ona; "İstediyini yapacağım" diye mukabelede bulundu. Sonra Eshâbına dönüp; "Dâr-ı bekâyı, dâr-ı fenâyâ (bu dünyâyâ) tercih etti" buyurdular.

Mescid-i Nebî inşâ edildikten sonra, namaz vakitlerinde, vaktin girdiğini belirtecek ve müslümanları câmiye dâvet edecek bir usûl yoktu. Sâdece; **"Essalâtü Câmî'a"** denilirdi. Resûlullah efendimiz, bir gün Eshâbıyla istişâre ederek, namaz vakitlerinde, mü'minlerin câmiye nasıl dâvet edilmesi gerektiğini sordular. Kimisi, namaz vakitlerini bildirmek için, nasârâ gibi, nâkûs yâni çan çalalım; kimisi, yahudiler gibi boru çalınsın dediler. Kimisi de; "Namaz vakti ateş yakıp yukarı kaldıralım" diye fikirlerini söylediler. Resûlullah efendimiz, hiç birini kabûl etmedi. Abdullah bin Zeyd bin Sa'lebe (radıyallahü anh) ve hazret-i Ömer, rüyâda ezân okunmasını gördüler. Hazret-i Abdullah, sevgili Peygamberimize gelip rüyâsını şöyle anlattı; "Yeşil bir şal ve peştemal bağlamış, eline çan almış bir kişi gördüm. Ona; "Elindeki çanı satar mısın?" diye sordum. Bana; "Ne yapacaksın?" dedi. "Namaz vakitlerini bildirmek için çalacağım" deyince, o zât; "Ben sana daha hayırlısını öğreteyim" dedi ve kibleye dönerek yüksek sesle; **"Allahü ekber, Allahü ekber..."** diye okumaya başladı. Bitirdikten sonra da; "Namaza kalkacağın zaman da" deyip, ezânı tekrar etti ve sonuna doğru, **"Kad kâmet-is-salatü"** cümlesini ilave etti." Bunun üzerine, Resûlullah efendimiz; **"Rüyâ hakıtır. O kelimeleri Bilâl'e öğret, okusun!"** buyurdular. Buna ezân ismi verildi.

Hazret-i Bilâl de, Mescid-i şerîfin yakınında bulunan yüksek bir dama çıkarak, ilk ezânı, öğretilen kelimelerle okudu. Hazret-i Ömer, ezân sesini işitince, koşa koşa Resûlullah efendimizin huzûruna geldi. Hazret-i Bilâl'in söylediği kelimeleri aynen rüyâsında gördüğünü arz etti. O gece, Eshâb-ı kirâmdan bir kısmı da aynı rüyâyı görmüşlerdi. İşte bu sırada, Cumâ sûresi 9. âyet-i kerîmesi nâzil olup, vahiy ile de bildirilmiş oldu. Bilâl-i Habeşî, bir gün sabah namazı vaktinde sevgili Peygamberimizin kapısı önünde; **"Es-salâtü hayrun minennevm"** diye iki defâ seslenmişti. Bunu Peygamber efendimiz beğendi. **"Bilâl, bu ne güzel söz! Sabah ezânını okurken bunu da söyle"** buyurdular. Böylece sabah ezânında bu söz de söylenmeye başlandı.

Kaynak: Peygamber Tarihi Ansiklopedisi / Cild 6